Jüdische Pest Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטוואָך אונד פֿרייטאג,
אונד קאָסטעט
פֿיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פֿירטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פֿיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר' ע' וו'
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר' ע' וו'
פֿירטעליעהר' 2 גולד. 45 קר' ע' וו'

יידישע
פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין
בעגינט מיט דעם עמפפאנגע דעס
ערסטען בלאטטעס.
די רעדאקציאָן בעפֿינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 29
וואָהין מאן אויך די פרענומעראצי-
אָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

Nr. 69. דרייצעהנטער יאהרגאנג

פעסט, פֿרייטאג כ סיון ה.תרמ"א.

Pest, den 17. Juni 1881.

די צישטענדע אין רוסלאנד.

עס פֿרייט אונס, נון איינמאל איבער רוס-
לאנד בעריכטען צו קאָננען, אָהנע דאבייא פֿאָן יי-
דענפֿערפֿאָלגונגען שפּרעכען צו מיססען. עס האנ-
דעלט זיך יעטצט אום די אללגעמיינען צישטענדע
אין רוסלאנד, די איין זאָלך' טרויריגעס בילד ביע-
טען, ווי די וועלט-געשיכטע איין זאָלכעס ביז-
הער קוים איינצי-ווייזען האט! איינע פעטערסבור-
גער דעפּעשע פֿאָם 12-טען יוני מעלדעט נעמליך
אין קורצען וואָרטען פֿאָלגענדעס: דער גראָספֿירסט
ניקאָלייס קאָנסטאנטינאָוויטש איזט מיט וייב אונד
קינד נאך טאשקענד אין אזיען פֿערבאננט וואָרדען.
דער גראָספֿירסט קאָנסטאנטין איזט נאך דער פֿעס-
טונג גריאדע פֿערוויעזען וואָרדען, וועלכע ער ניע
פֿערלאססען דארף."

מאן בעדענקע נון, ווער דיעזע ביידען מעננער
זינד, וועלכע דא אין זאָלך' הארטער וייזע פֿאָן דעם
מאכט-וואָרטע דעם רוסישען קאיזערס בעטראָפֿפֿען
וואורדען: — דער ערסטע איזט דער קוזין דעם
קאיזערס: אלעקסאנדער .III פֿערבאננט אלזאָ דען
אייגענען קוזין זאממט וייב אונד קינד נאך
טאשקענד אים וייטען אזיען, וואָ ער פֿאָן אללער
וועלט אין איינזאמקייט זיינע יאהרע פֿערברינגען
זאָלל; אונד ווער איזט דער צווייטע פֿערבאננטע?
עס איזט דער גרייזע פֿאטער דעם ערסטען פֿער-
באננטען: גראָספֿירסט קאָנסטאנטין איזט דער אָנ-
קעל דעם קאיזערס. דער גרייזע אָנקעל ווירד אלזאָ
פֿאָן דעם יונגען נעפֿפֿען אין די פֿערבאננונג גע-
שיקט; וועלכע צישטענדע! ווי זיעהט עס אלזאָ
אים אינגערן דער רוסישען העררשער-פֿאמיליע
אים: קאיזער אלעקסאנדער ווירדע וואָהל דאָך
ניכט געגען די אייגענען פֿערוואנדטען זאָ שאָ-
נונגסלאָז ווֹיטהען, ווירדע ער ניכט די טרויריגע
איבערציינגונג האבען, דאס דיעזע מיט דען ניהילי-
סטען אינטער איינער דעקע שפּיעלען אונד איהם נאך
דעם לעבען טראכטען;

גראָספֿירסט ניקאָלייס קאָנסטאנטינאָוויטש
האט זיך וואָהל שאָן זאָ מאנכעס צו שולדען קאָמ-
מען לאססען. וויר האבען בערייטס פֿאָר מאָנאטען
געמעלדעט, דאס דערזעלבע וועגען דיאמאנטענ-
דיעבשטאהלעס נאך דעם אינגערן רוסלאנדס גע-
וויעזען וואורדע, וואָ ער אין איינער ארט הויז-אר-
רעסט זיין לעבען צובריגנען זאָללטע. דיעזען דיא-
מאנטענ-דיעבשטאהל ליעס ער זיך איינער אמערי-
קאנישען געליעבטען וועגען צו שולדען קאָממען. מאן
גלייבטע, ער ווערדע נון אין זיינער איינזאמקייט צור
בעזיננונג קאָממען. דאָך דער ווילדע מאנן בעגינג
איינען צווייטען פֿעהלער. ער פֿערהייראטעטע זיך
נעמליך מיט איינעס בירגער-מעדכען, וואס אם רו-
סישען האָפֿע נאטירליך אלס דאס גרעסטע פֿער-
ברעכען אנגעזעהען וואורדע. איים שאנדע שפּרענג-
טע מאן איים, דער גראָספֿירסט זייא וואהנזיננינג גע-
וואָרדען, מאן פֿיהרטע איהן אין די פֿעסטונג שליס-
סעלבורג, וואָ ער וויילען מוסטע. דאָך ער וואר
ניכט וואהנזיננינג, זאָנדערן פֿערבאנד זיך מיט דען
ניהיליסטען צור ערמאָרדונג דעם קאיזערס אלעק-
סאנדער .III, אין פֿאָלגע דעססען ער נאך דעם
פֿערנען אזיען וואנדערן מוס.

נאך גראָססערע פֿערדאכטס-גרינדע ליעגען
אבער געגען דעססען פֿאטער, דען גרייזען פֿירסטען
קאָנסטאנטין פֿאָר. דיעזער וואר שאָן דעם רוסישען
זעע-וועזענס אונד דער קריעגס-שיפֿפֿע. נון זינד אין
לעטצטערער צייט צאהלרייכע אָפֿפֿיציערע פֿער-
האַפֿטעט וואָרדען, די אים דען קאיזערליכען מא-
גאצינען, וועלכע עבענפֿאלס אונטער דער איפֿזיכט דעס
גראָספֿירסטען קאָנסטאנטין שטאנדען, שפּרענג-
פולווער ענטווענדעטען; מיט דיעזעם ענטווענדעטען
שפּרענג-פולווער איזט אויך אלעקסאנדער .II גע-
טאָדטעט וואָרדען. עס ליעגט אלזאָ דער פֿערדאכט
נאהע, דאס גראָספֿירסט קאָנסטאנטין מיט דען אָפֿ-
פֿיציערען, וועלכע דאס שפּרענג-פולווער עטווענדע-
טען, איינפֿערשטאנדען וואר. איים דיעזעם גרינדע
וואורדע אויך ער פֿיר לעבענסדויער פֿערבאננט.

אין רוסלאנד גלויבט מאן, דאס באלד די
נאכריכט פֿאָם ערפֿאָלגטען טאָדע דער ביידען פֿער-
באננטען איינטרעפֿפֿען דירפֿטע. די ביידען גראָס-
פֿירסטען האבען יא אין רוסלאנד איינען שטארקען
אנהאנג. זיא קאָננטען אלזאָ אויך פֿאָן איהרער פֿער-
באננונג אויס אן דעם שטורצע דעם קאיזערס אלעק-
סאנדער .III ארבייטען. מאן ווירד דאהער טראכ-
טען, ביידע מאָגליכסט שנעלל אויס דעם וועגע צו
ריימען. איינע פֿערגיפֿטונג אָדער ערווירגונג געהאָרט
אין דער העררשער-פֿאמיליע רוסלאנדס עבען ניכט
צו דען זעלטענהייטען. מאן ווירד דאנן דער וועלט
איינרעדען, דאס ביידע איינעס נאטירליכען טאָדעס גע-
שטאָרבען זינד. די וועלט וויים, וואס זיא היעוונטער
צו פֿערשטעהען האט. אבער ווער קיממערט זיך דענן
אייגענטליך דארום, ווי צוויי רוסישע גראָספֿירסטען
אויס דעם לעבען געשיעדען זינד; מאן ווירד זיך די
ליגע שטיללשווייגענד געפֿאללען לאססען.

אין רוסלאנד איזט נאך זעלטען איין העררר-
שער איינעס נאטירליכען טאָדעס געשטאָרבען. די
וועלטגעשיכטע צעהלט מעהרערע פֿעללע אויף, וואָ
רוסישע העררשער פֿאָן דען אייגענען פֿערוואנדטען
געטאָדטעט וואורדען. עס קאם דאנן איין צווייטער
העררשער, דער דען טהראָן איינגאהם. דאס פֿאָלק
שוויעג צו אלל דעם; עס פֿערהיעלט זיך טהייל-
נאהמסלאָז. עס קיממערטע זיך ניכט אום דען טאָד דעם
ערמאָרדעטען קאיזערס אונד פֿרייטע זיך ניכט מיט
דעם נייען העררשער. דאס רוסישע פֿאָלק וויים, דאס
עס פֿאָן קיינעם זיינער העררשער עטוואס גוטעס צו
ערוואַרטען האבע.

אונד זאָ פֿערנאהם די רוסישע בעפֿאָלקערונג
אויך די נאכריכט פֿאָן דער פֿערבאננונג צווייער
גראָספֿירסטען מיט גראָססטער זעעלען-רוהע. עס קימ-
מערט זיך ניכט אום דאס וואָהל אונד וועהע איינעס
העררשער-הויזעס, פֿאָן דעם עס זייט יאהרהונדער-
טען געקנעכטעט ווירד.

אבער עבען דיעזע טהיילנאהמסלאָזיגקייט
דעס פֿאָלקעס זאללטע דען קאיזער אלעקאנדער
אויף איינען אנדערן וועג פֿיהרען, אויף דען וועג דער
פֿרייהייט. ווענן ער פֿאָן דען אייגענען פֿערוואנדטען
בעדראָהט איזט, זאָ זאללטע ער דאָך אין דער ליע-
בע זיינעס פֿאָלקעס שוטץ אונד רוהע זוכען!

ליידער איזט היעצו וועניג האָפֿפֿנונג פֿאָרהאנ-
דען. מאן האט זיך אין אלעקסאנדער .III זעהר גע-
טיישט. אלס קראָנפּרינץ שפּיעלטע ער דען פֿריי-
הייטסליעבענדען מאנן אונד ליעבטע דען אומגאנג
מיט פֿרייזיננינגען שטודענטען. מאן וואַרטעטע קוים,
דאס דיעזער קראָנפּרינץ דען רוסישען טהראָן בע-
שטייגע אונד די פֿרייהייט פֿערקינדע. אבער איינ-
מאל אויף דעם טהראָנע אנגעלאנגט, בעקאם ער
גאנץ אנדערע געדאנקען. ער איזט עבען זאָ וועניג
פֿרייהייטס-פֿריינדליך, ווי די פֿריהערען רוסישען
קאיזער עס וואַרען. איינע אנצאהל ניהיליסטען ליעס
ער הינריכטען; צוויי גראָספֿירסטען ליעס ער זאָ
עבען פֿערבאננען. יעדער פֿראגט זיך נון: קאָננען
זאָלכע צישטענדע יע גוט ענדען ? ? —

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(דער דייטש-רומענישע האנ-
דעלס-פֿערטראג אונד די יודען.)
אין דער זיטצונג דעם דייטשען רייכסטאגעס פֿאָם
13-טען דיעזעס קאם דער צווישען דייטשלאנד אונד
רומעניען אבגעשלאָססענע האנדעלס-פֿערטראג צור
פֿערהאנדלונג. — דער יידישע אבגעאָרדנעטע דר'
לאסקער נאהם צוערסט דאס וואָרט, אינדעם ער
זאגטע: "געעהרטעס הויז! דיעזער האנדעלס-פֿער-
טראג וואר אונס וואָהל שאָן אויך פֿאָר דריי יאה-
רען אונטערברייטעט. דאמאלס מוסטען וויר איהן
צוריקווייזען. וויר קאָננטען מיט רומעניען קיינען
האנדעלס-פֿערטראג אבשליעסען, וייל דאָרט נאָך
איין אונטערשיעד צווישען דען פֿערשיעדענען קאָנ-
פֿעססיאָנען בעשטאנד. וויר מוסטען אבער דארויף
בעהארען, דאס אין איינעם האנדעלס-פֿערטראגע
גלייכעס רעכט פֿיר אללע קאָנפֿעססיאָנען געזיכערט
ווערדע! נון וואורדע אבער אויף דעם בערלינער קאָנ-
גרעססע די עמאנציפּאציאָן דער רומענישען יודען
אויסגעשפּראָכען. איין אונטערשיעד דער קאָנפֿעס-
סיאָנען בעשטעהט אלזאָ אויך אין רומעניען ניכט. עס
איזט דאהער פֿיר אונס קיין הינדערניס מעהר פֿאָר-
האנדען, מיט רומעניען איינען האנדעלס-פֿערטראג
אבצושליעסען!" — נון ערהאָב זיך הערר פֿאָן שאל-
שע אונד זאגטע: "געעהרטעס הויז! איך האבע
איינע אנדערע איינווענדונג געגען דיעזען האנדעלס-
פֿערטראג. בעקאננטליך פֿינדען זייט קורצעם אין
רוסלאנד יודענפֿערפֿאָלגונגען שטאטט. די מייס-
טען יודען זוכען דאהער רוסלאנד צו פֿערלאססען.
עס איזט דאפֿיר געזאָרגט, דאס זיא ניכט דייטש-
לאנד שאארענווייזע איבערפֿלוטהען. אבער זיא ווער-
דען יא נאך רומעניען אויסוואנדערן, אונד דאָרט רו-
מענישע בירגער ווערדען. דא וויר נון מיט רומעניען
איינען האנדעלס-פֿערטראג אבשליעסען, ווערדען וויר
יא ניכטס דאגעגען טהון קאָננען, ווענן דיעזע נייען,
אים געפֿליכטעטען רוסישען יודען בעשטעהענדען
"רומענישען בירגער" נאך דייטשלאנד קאָממען ווער-
דען, אום זיך היער "וועגען האנדעלס-אנגעלעגענ-
הייטען" היערנידערצולאססען. איך בין אויס דיע-
זעם גרונדע געגען דען אבשלוס איינעם האנדעלס-
פֿערטראגעס מיט רומעניען!" — דער אבגעאָרדנעטע
מיננינגעראָדע, איין בעקאננטער יודען-פֿרעססער,
זאגטע היערויף: "עס ווערע בעססער געוועזען, ווענן
דר' לאסקער די יודען-אנגעלעגענהייט איבער-
הויפּט ניכט בעריהרט העטטע. וויר קיממערן אונס
ניכט אום די לאגע דער רומענישען יודען. וויר
האבען אויף רומעניען קיינען דרוק אויסצואיבען, אין
רומעניען בעשטעהען 13 פֿערצענט דער בעפֿאָלקע-
רונג אויס יודען. זאָפֿיעלע יודען קאנן רומעניען איי-
גענבליקליך ניכט צו גלייכבערעכטיגטען בירגערן
ערקלערען, אָהנע דער איבריגען בעפֿאָלקערונג צו
שאדען. ווארום וואגט מאן ניכט, אויף רוסלאנד אין
אנגעלעגענהייט דער יודען איינען גלייכען דרוק צו
איבען?" — דר' לאסקער ערקלערטע היערויף: "ווי
איך זעהע, וויל מאן נור איינען יודען-שקאנדאל אים
פּארלאמענטע הערפֿאָררופֿען. דאס ווירד האָפֿפֿענט-
ליך ניעמאנדעם געלינגען!" — דער דעפּוטירטע ריכ-
טער ערהאָב זיך נון אונד זאגטע: "מיינע העררען"
די העררשער דייטשלאנדס האבען דען פֿערפֿאָלג-
טען אימממער איינע צופֿלוכטסשטעטטע געוועהרט,
אויס דיעזען זינד דאנן רעכט בראווע דייטשע ביר-
גער געוואָרדען. ווענן רומענישע יודען ווירקליך אין
פֿאָלגע דיעזעס האנדעלס-פֿערטראגעס זיך היער ניע-
דערלאססען זאָללטען, זאָ ווירד דייטשלאנד היע!

שטעהען, אונטער דיעזען 100 יונגען לייטען זיך א״ינען מאנן אויסצו־וועהלען. — דאס איזט וואָהל איין עכט־אמעריקאנישער שגעון״.

* וואָ נימםט מאן איינען „שלמה המלך״ הער? (שלום.) דיא פעסטער עלטערן זאגטען פערנער: „וויר זינד ארמע לייטע אונד קאָננען נור מיט גראָססען אנשטרענגונגען אונזערע זעכס קינדער ערנעהרען. וואָצו זאָללטען וויר אונס אלזאָ נאָך איין פרעמדעס קינד אנאייגנען? וויר מאַכטען זעלבער איינינע קינדער אן זאָלכע עהע־לייטע וועגגעבען, וועלכע זעלבע גוט פערזאָרגען וואָללטען!״— יעטצט זינד דיא צייטונגען מיט ערקלערונגען פאָלל. דער בעאמטע איזידאָר ברוין ערקלערטע, דאס דער יונגע מאנן זיין ברודער הערמאנן זייא. וועהרענד דער יונגע מאנן זעלבסט פייערליך ערקלערט, ניכט הערמאנן ברוין, זאָנדערן יוליאוס בויער צו זיין! דיא פאליציי בעפינדעט זיך אין גראָססער פערלעגענהייט. לייט געזעטץ מיסטען דיא עהע־לייטע אוים דער יענערגאססע, 1 יאהר קערקערשטראפע ערהאלטען, וייל זיא דאצו בייגעטראגען, איינע אנדערע פאמיליע אים איין מיטגליעד צו פערריגגערן. אללייז ווער זאלל דא דיא וואהרהייט הערויספינדען. אב דער יונגע מאנן ווירקליך דער איים וויען ענטשוואונדענע אדער איהר אייגען קינד איזט! דא קאָננטע נור איין שלמה המלך דיא וואהרהייט הערויספינדען. אבער אונזערע פאָליצייא בעזיטצט לייזער ניכט דיא „ווייזהייט סאלאָמאָ׳ס״. עס הייסט וואָהל, דאס זיא געפאָדערט האט, דאס דיא וויענער מוטטער, דער איין זאהן פערשוואונדען, נאך פעסט קאממע, דא איינע מוטטער דאך אם עהעסטען איהר קינד ערקעננען מיסטע. נון פראגט עס זיך: וואס ווירד אבער געשעהען, ווענן אויך דיא וויענער פרייא אין דעם יונגען מאננע איהר קינד ערקעננען ווירדע, וועהרענד יא דיא פרייא איים דער יענערגאססע עבענפאללס דען יונגען מאנן אלס איהר קינד ערקלערט! קורין: עס וויעדערהאָלט זיך דא גאנץ דער פאלל פאָן דען „שתי נשים זונות״ בייא שלמה המלך! שאָן פאָריגען פרייטאג בראכטען דיא צייטונגען דאס ערסטע מאל דיא נאכריכטען פאָן דיעזעם פאללע. וויר וואַרטעטען מיט דער מיטטהיילונג אב, וייל אונס דאס גאנצע אלס אונגלויבהאפטער שווינדעל ערשיען. איבריגענס גלויבטען וויר, דאס דיא זאכע דאך אין וועניגען טאגען זיך אבוויקעלן דירפטע, וואָראן וויר וועניגסטענס איבער דאס רעזולטאט עטוואס בעשטיממטעס מיטטהיילען קאָננטען. דאך לאגערט אויך הייטע נאך איבער דער רעטהזעלהאפטען געשיכטע איין טיעפעס דונקעל, אין וועלכעס נור איין זעהר געשיידטער קאָפף ליכט ברינגען קאָננטע!

נאכטראג.

דער הייטיגע „פעסטער לאָיד״ פעראָפפענטליכט איינען בריעף איים פעטערסבורג, אין וועלכעם עס אינטער אנדערים הייסט: מאן זאָללטע קיים דענקען, דאס דער האס געגען דיא יודען אין רוסלאנד זאָ גראָס איזט, דאס דערזעלבע אויך אונטער קליינען קינדערן צו בלוטיגען שלעגערייען פיהרט. אין איינעם אָפפענטליכען גארטען דער רוסישען רעזידענצ - שטאדט בראך דיעזער טאגע איינע גראָסארטיגע שלעגערייא צווישען רוסישען אונד יידישען קינדערן אוים. דא דיא ערוואכסענען בייזייטס דער קינדער זיך אננאהמען, ענטוויקעלטע זיך היערויס אין וועניגען מינוטען איין פאָרמליכער יודען־קראוואלל, דער אין טרויריגעס ענדע גענאָמען העטטע, ווערע דיא פאָליצייא ניכט נאך רעכטצייטיג איינגעשריטטען. דיא יודען וואורדען אונטער פאָליציילער בעגלייטונג נאך הויזע געפיהרט. דער גארטען בליעב אבגעשפערט, דאס קיין רוסע רעגזעלבען פערלאססען קאָננטע, ביז דיא יודען שאָן אין איהרען וואָהנונגען אנגעלאנגט ווארען. עס איזט אללענפאללס האָבסט טרויריג, ווענן דיא געריייצטהייט געגען דיא יודען זעלבסט אין דער רוסישען רעזידענצשטאדט זאָ גראָס איזט, דאס דיא פאָליצייא בייא יעדער געריגגען פעראנלאססונג איינשרייטען מוס, אים איין בלוט־פערגיעסען הינטאנצוהאלטען.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

געטריידע־געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן פיעל צו מארקטע געבראכט. דער פערקויף וואר שוואך. 10000 מעטרצ׳ ווארדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס־ 200 מטרצ׳ 78,2 קילא 13.65 גולד. 200 מטרצ׳ 78,2 קילא 13.65 גול. 100 מטרצ׳ 78. קילא 13.30 גולד. 100 מטצ׳ 78. קילא 13.40 גולד. 200 מטרצ׳ 78. ק׳ 13.30 גול. 600 מטרצ׳ 77,5 ק׳ 13.60 גולד. 200 מעטרצ׳ 77.6 קילא 13.40 גודל. 100 מטרצ׳ 74. קילא 12,40 גולד.— 200 מעטערצ׳ 73.2 קילא 12,30 גולדען. 100 מטרצ׳ 76. קילא 13,— גולדען. — ווייסענבורגער 900 מטצ׳ 73.5 ק׳ 12.30 גול. 700 מטרצ׳ 74 ק׳ 12.30 גול. 200 מטרצ׳ 76.8 ק׳ 12.60 גולד. 2200 מטרצ׳ 74. ק׳ 12,55 גול. אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 10,35—10.30 גולד.

קוקורוץ 6.45 גול.

האפער 6.70—6,45 גולד.

ווייצען פער הערבסט 11.17— 11.22 גולד.

קוקורוץ באנאטער פער מאי־יוני 1881, $6,62^{1}/_{2}$— $6,67^{1}/_{2}$ גולד.

האפער פער הערבסט 6,45 — 6.50 גולד.

רעפס קאָהל 12% גולדען.

וויענער פרייזע.

וויענער שלאכט־פיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם וויענער שלאכט־פיעהמארקטע אב 13־טען ד. מ. בעטרוג 4445 שטיק. דאפאָן ווארען: 2351 אונגארישע, 1540 פאָלנישע אונד 554 דייטשע, דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק׳: אונגארישע מאסט־אָכסען 48—56,— גול׳, פאָלנישע 48—54,— גולד. דייטשע 49—58 גולדען.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר״י רייז.

קאָנקורז.

אן דער היעזיגען איזראעליטישען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע זינד צו ר״ח אלול הבע״ל 2 שטעללען צו בעזעטצען. 1) איינעס שוחט ובודק מומחה דער צוגלייך בעל תפלה וקורא זיין זאָלל. מיט דעם וואָכענטליכען געהאלטע פאָן 8 גולדען נעבסט האלבער שחיטה — אונד 2) איינעס עופות שוחט, דער אבער דאבייא, דא ער דיא שטעללונג צוגלייך אלס חזן איינניממט, איין פאָרציגליכער בעל תפלה זיין מוס, מיט דעם וואָכענטליכען געהאלטע פאָן 10 ביז 12 אונד נעבענעמאָלומענטען. רעפלעקטאנטען האבען איהרע פאָן אנערקאננטען אָרטהאָדאָקסען ראבבינען הערריהרענדען קבלות אונד צייגניססע ביז לענגסטענס ר״ח מנחם אב אן דען געפערטיגטען פאָרשטאנד איינצוזענדען. צום פראָבע־פאָרטראג ווערדען נור בערופענע הינצוגעלאססען – אונד נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא שפעזען פערגיטעט.

אונגוואר, תרמ״א.

2–3 איגנאץ פיש, פרעזעס.

! פיר הויזפרויען!

ווערע „פראנק־קאפפע״, נעמליך דער עכטע פאָן

היינריך פראנק זאָהנע

אין לינץ אן דער דאָנוי

ניכט גוט, זאָ ווירדע ער ניכט פאָן זאָ פיעלען פאבריקאנטען אנגעפיינדעט, אונד ניכט אין עטיקעטטע, פארבע, דרוק אונד פאפיער נאכגעאהמט, יא זאָגאר דער נאמע אונד דיא שוטצמארקען ניכט נאכגעדרוקט. וואָללען זיא דאהער פערעהרטע הויזפרויא, געניסט דען

עכטען פראנק־קאפפע

פאָן דעם געפאָלשטען יא אונטערשיידען, אינדעם זיא ביים איינקויפע גענוי אויף דאס ערקעננונגסצייכע דעם עכטען, אויף פאָלגענדע אונטערשריפט זעהען:

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

דיאיעניגען פאבריקאנטען, וועלכע נאמען האלב אָדער גאנץ פעלשען, האבען דאָך נור דיא אבזיכט, זיא צו טייִשען. ביטטע! אכטען זיא אלזאָ גענויא אויף דיא פירמא אונד פערלאנגען זיא שטעטס נור דען

עכטען פראנק־קאפפע

מיט דעם נאמענסצוגע

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

דער צו דעם אונטער דער אָבער־אויפזיכט דעס העררן ראבבינערס סאלאמאָן שפיטצער עהרווירדען אין וויען, שוואנער דעם העררן אָבער־ראבבינערס שרייבער עהרווירדען אין קראקויא, געפערטיגט אונד

כשר פיר איזראעליטען כשר

אלס ריטועלל פערלאסליך כשר גאראנטירט איזט צו בעציעהען דורך אללע בעדייטענדען גראָס־ אונד דעטאיל־האנדלונגען.

10–10

פרוכט־ אונד מעהל־פרייז־טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קיוואליטעט פר. העקטאר	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגאריש	74	—.— —.—
" "	75	11.80—11.90
" "	76	12.—12.10
" "	77	12.15—12.20
" "	78	12.25—12.30
" "	79	12.35—12.45
" "	80	—.— —.—
פעסטער באָדען	—	—.— —.—
" "	75	12.25—12.40
" "	76	12.50—12.60
" "	77	12.70—12,75
" "	78	12.80—12.85
" "	79	12.90—12.95
" "	80	—.— —.—
טהייס	—	—.— —.—
" "	75	12.60—12.75
" "	76	12.85—12.95
" "	77	13.05—13.20
" "	78	13.30—13.40
" "	79	13.45—13.50
" "	80	—.— —.—
ווייסענבורגער	75	12.50—12.65
" "	76	12.75—12.85
" "	77	12.95—13.10
" "	78	13.20—13.30
" "	79	13.35—13.40
" "	80	—

פריכטע	קיוואליטעט פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72	10.40—10.20
גערסטע מאַלץ	62	—.— —.—
גערסטע פיטטער	62	6.50— 6.70
האפער	40	6.85 – 6.55
קוקורוץ באנאטער	75	6.40— 6.25
אנדערער	73	6.35 – 6.30
הירזע		6.25 – 5.85

[illegible]			
ווייצען	פער אָקטאָבער		11.17
	"	פריהיאהר	—.—
	"		—.—
קוקורוץ	"		6.?2
גערסטע	"		—.—
האפער	"		—.—
"	"		—.—
רעפס	"		—.—

באללען־מעהל

נומער		פל.	קר.
0	דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק	22	20
1	"	21	60
2	"	20	70
3	"	20	—
4	"	19	50
5	"	18	40
6	"	17	70
7	"	16	70
8	"	15	70
$8^{1}/_{2}$	"	14	70

שפיריטוס:	פל.	קר.
אלטע מעטהאָדע פרעסהעפע	35	—
[illegible]	33	—

קורז־טאבעללע פאָם 14. יוני.

געלד־קורז

	פל.	קר.
זילבער־אַשיאָ	100	—
דוקאטען	5	52
עסטערייך־אונגארישע 8 גולדען גאָלד־שטיק (20 פראנקס)	9	30
נאפאלעאנד׳אָר	9	30
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	57	05
20 מארקשטיקע	11	40
פאפיער־רובעל	1	18

לאָזע.

	פל.	קר.
1854־ער 4 פראָצענטיגע שטאאטס־לאָזע	123	—
1860־ער " גאנצע	132	—
דעטטאָ " האלבע	135	
1864־ער לאָזע צו 100 גולדען	174	25
דעטטאָ " 50 "	173	50
ראַאַב רעגולירונגס	27	75
טירקען־לאָזע	28	—
קרעדיט־לאָזע	178	—
קלארי־לאָזע צו 40 גולדען	42	25
דאָנוי־דאמפשיפפאהרטס־לאָזע	110	25
אינסבורקער לאָזע	25	50
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	16	—
ראַאבער לאָזע " 20 "	20	85
אָפנער לאָזע " 40 "	42	75
פאלפפי לאָזע " 40 "	41	—
רודאלפס־לאָזע " 10 "	20	—
סאלם־לאָזע " 40 "	52	—
זאלצבורגער לאָזע " 20 "	22	75
סט.־גענויס לאָזע " 40 "	47	—

לאָזע.

	פל.	קר.
כטאניסלויער לאָזע צו 20 גולדען	25	—
טריעסטער לאָזע " 100 "	128	50
דעטטאָ " 50 "	65	50
וואלדשטיין־לאָזע " 20 "	31	50
ווינדישגרעטץ־לאָזע " 20 "	42	75
אונגארישע פרעמיען־לאָזע צו 100 גולד	124	—
טהייס־רעגאל־לאָזע	113	—
וויענער לאָזע	130	50

ווערטה־פאפיערע

	פל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	117	20
דעטטאָ צו 4 פראָצענט	90	55
אונגארישע פאפיער־רענטע	90	40
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	99	—
טעמעשוואַרער באנאטער	97	50
זיבענבירגישע	97	25
גאליציש	100	75
בוקאָווינער	99	75
אונגארישע אייזענבאהן־אנלעהען	134	—
ווייןצעהענט־אבלאָזונגס־אָבליגאַציאָנען	95	25
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדען־קרעדיט צו 5 אייןהאלב פראָצענט	102	—
דער אונגארישען היפאָטהעקען־באנק צו $5^{1}/_{2}$ פראָצענט	101	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדען־קרעדיט־אנשטאלט צו 5 אייןהאלב פראָצענט	100	—
דער אָסטבאהן	96	—
דער נאָרד־אָסטבאהן	164	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS. Budapest, 1881. — Druck v. [illegible], Waitznerboulevard.

הערר פרעזידענט, ערלויבען זיך, א ו נ ס אנשטאנד פארצופרעדיגען? א ו נ ס, דיא וויר מענער פאן אדעליגער אבשטאממונג זינד!" — דער פרעזידענט הערר פ' סימסאן ליעס זיך היעדורך ניכט איינשיכטערן, זאנדערן ערווידערטע מיט שטאלצעם בעוואוסטזיין: „ווענן זיא מיר, מיינע הערדען, מיט איהרעם אדעל קאממען, זא מוס איך זיא דאראויף אויפמערקזאם מאכען, דאס איך פאן אלטערעם אדעל בין. איך שטאממע נעמליך אין גראדער ליניע פאן דעם האהע-פריעסטער אראן (אהרן הכהן) אב!" — דיא ווארטע ווארען מיט זאלך' פיינעם טאקטע געשפראכען, דאסס דאס גאנצע פארלאמענט דעם געוואנדטען פרעזידענטען בייפעלליג צושטיממטע!

*(א י י נ ע ג ע ש ר י ע ב ע נ ע ת ו ר ה א ו י ם ד ע ן צ י י ט ע ן ד ע ם מ ש ה ר ב נ ו.) אונטער דיעזער אויפשריפט בריננגען היער אללע געסטריגען צייטונגען פאלגענדע נייאיגקייט: דיא אין דער שטאדט נ א ב ל ו ס („שכם" ביא שומרון אין ארץ ישראל) עקסיסטירענדע געמיינדע דער „שומרונים" (אדער „כותיים") בעזיטצט נאך יעטצט איינע ביבעל (תורה) אויף פערגאמענט געשריעבען פאן פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אם שלוסע דיעזער ביבעל פינדעט זיך אין דער טהאט פאלגענדע אנמערקונג פאן דער האנד דעם שרייבערס דערזעלבען: „אני פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן כתבתי ספר הקדוש הזה." — דיא שומרונים בעוואכען דאהער מיט דער גראסטען זארגפאלט דיעזע ביבעל אונד וואללען זיא ניכט אום אללע וועלט פערקויפען. — נור אויף אנדרענגען איינעם אמעריקאנישען מיססיאנערס האט איהם יעטצט דער „כהן גדול" דער שומרונים דיא ערלויבניס ערטהיילט, דיעזע ביבעל פאטאגראפיש אבנעהמען אדער קאפירען צו לאססען. — איבער דיא שומרונים אדער כותיים האבען וויר שאן אפטערס בעריכטעט. אלס נעמליך דאס רייך ישראל פאן שלמנאסר מלך אשור פערניכטעט אונד פערוויסטעט ווארדע, שיקטע דאנן דער נאכפאלגענדע קאניג פאן אסירען „אסר חדון" פיעלע היידנישע פאלקער אוים כותה נאך שומרון, וועלכע זיך מיט דען דארט צוריקגעבליעבענען יודען פערמישטען אונד דען נאמען שומרונים (אדער וויל זיא אוים כותה ווארען „כותיים") אנגענאממען האבען. איהרע רעליגיאן איזט איין געמיש פאן היידנישעם אונד יודישעם (זיעהע מלכים ב' י"ז, פסוק כ"ד — אונד עזרא, קאפיטעל ד'). ביים בוי דעם בית שני וואללטען זיך דיא שומרונים מיט דען יודען וויעדער פערבינדען, וואס אבער דיא יודען ניכט צוליעסען, וועסהאלב זיך דיא שומרונים איינען עקסטראטעמפעל אויף דעם הר גריזים (נעבען שכם) בויטען, וואָ זיא כהנים, לוים אונד קרבנות האטטען. — דיא שומרונים בעהויפטעטען זאגאר, דיעזער בערג גריזים זייא דער פאם געזעטצע פארגעזעהענע ארט צור ערבויאונג דעם טעמפעלס אונד דאס נור זיא דאס איינענטליכע איזראעל זייען. פאן אונזערען כתבי קודש נאהמען דיא שומרונים נור דאס חומש (מיט פיעלען אבוויכונגען פאן אונזערעם חומש) אן אונד איינען טהייל דעם ספר יהושע. איהר הויפט-ארט וואר שכם. דער ערסטע יודישע קאניג ביים בית שני נעמליך יוחנן (הרקנוס) כהן גדול (איין ענקעל פאן מתתיהו החשמונאי) האט דיעזען טעמפעל דער שומרונים צערשטארט. דאס מערקווירדיגע אן דיעזער ביבעל דער שומרונים איזט, דאס זיא אין דער אלטען העברעאישען שריפט געשריעבען, אין וועלכער דיא תורה געגעבען ווארדע, דענן אונזערע שריפט איזט ניכט מעהר „כתב עברית", זאנדערן „כתב אשורית". (זיעהע סנהדרין כ"א ע ב.) — אינדעססען זינד וויר נייגיעריג, אב דיעזע צייטונגס-נייאיגקייט מיט דער אלטען ביבעל וואהר איזט, דענן דיא שומרונים זינד ליגנער. —

*(ש ק א נ ד א ל א ז ע נ ע א ל א ג - א ר ט ה א ד א ק ס ע ק ע מ פ פ ע.) אוים שטיינאמאנגער ווירד בעריכטעט: „מאן פיללט זייט וואכען דיא צייטונגען אן מיט דען פערפאלגונגען, וועלכע דיא יודען אין רוסלאנד אויסצושטעהען האבען. טהאטזאכע איזט עס אבער, דאס דיא יודען אונטער איינאנדער זיך נאך ביא וויטעם וויטהענדער אונד ריקזיכטסלאזער פערפאלגען. — היער אין שטיינאמאנגער בעשטעהען נעמליך צווייא געמיינדען: איינע נעאלאגע אונד איינע ארטהאדאקסע. פאר קורצעם געלאנג עס דער ארטהאדאקסען געמיינדע, איינען איינגענען פריעדהאף צו ערווערבען, דאמיט דיא ארטהאדאקסען אויך נאך דעם טאדע פאן דען נעאלאגען געטרעננט ווערדען קאננען. מאן רעדעטע זיך איין, דאס דיעזע פאללשטענדיגע טרעננונג דאך צום ענדליכען פריעדען פיהרען ווערדע, דא דיא איינע פארטייא מיט דער אנדערען ניכט מעהר אין בעריהרונג קאממען מיססע. אבער ניין! דיא הערדען אין ביידען לאגערן האססען זיך ביא וויטעם העפטיגער, אלס עטווא דיא רוססען דיא יודען. דיעזער טאגע שטארב דעם ארטהאדאקסען „שמש" איין קינד. מאן פיהרטע עס צור בעערדיגונג אויף דען פריעדהאף הינוים. אונגליקליכערווייזע קאנן מאן צום ארטהאדאקסען פריעדהאפע נור אויף דעםזעלבען וועגע געלאנגען, דער אויך צום נעאלאגען פריעדהאפע פיהרט. אלס דיא לייכע נון מיט דעם טאדטען קינדע דען וועג פאססירען וואללטען, פאנדען זיא דענזעלבען דורך איינינע נעאלאגען אבגעשפערט. זיא וואללטען דאהער איבער דיא פעלדער געהען, אום אין דען פריעדהאף צו געלאנגען. דא ערהאבען זיך יעדאך מיט רעכט דיא פעלד-וועכטער אונד דראהטען יעדעם מיט שלאגען, דער עס וואגען זאללטע, דיא אנגעבויטען פעלדער צו בעטרעטען, דיא לייכע מוסטע אבער דאך צור ערדע בעשטאטטעט ווערדען! איינינע ארטהאדאקסען איילטען צוריק אין דיא שטאדט, אום דען שטוהל-ריכטער פאן דעם פאללע צו פערשטענדיגען. עס וואר שאן 9 אוהר אבענדס, אלס דער שטוהל-ריכטער מיט איינינען פאנדורען ערשיען, אונטער דערען שוטץ דיא ארטהאדאקסען דיא קינדעס-לייכע צור ערדע בעשטאטטען קאננטען. — דאס געשאה היער אין שטיינאמאנגער. נון וויטהען דיא רוסישען בויערן נור געגען לעבענדע יודען, וועהרענד דיא יודען זעלבסט איינאנדער ביז איבער דען טאד הינוים פערפאלגען!" — זא ווייט דער אין מעהרערען היעזיגען בלעטטערן ערשיענענע בעריכט. — וויר געשטעהען, דאס ניכט בלאס יעדער בעזאננענע יודע, זאנדערן יעדער רעכטליך אונד אנשטענדיג דענקענדע מענש איבערהויפט איבער זאלכע נעאלאג-ארטהאדאקסע בובענשטרייכע עמפארט זיין מוס! מאן שפריכט זא אפט פאן דעם פאנאטיסמוס דער ארטהאדאקסען. אין זאלכער איזט געוויס בעקלאגענסווערטה, דא ער בערייטס וויעדערהאלט צו גרענצענלאזעם „חלול השם" געפיהרט. אבער איזט דענן דער פאנאטיסמוס ביא דען נעאלאגען אין אונגארן ניכט עבען זא גראס? דער פאלל אין שטיינאמאנגער ליעפערט איהם היעפאן איין גאר טרויריגעס ביישפיעל. וואס זאלל דיא ניכט-יודישע בעפאלקערונג צו איינעם זאלכען פערהאלטען פאן יודען געגען יודען זאגען? האט מאן דאנן דאס רעכט, איבער אישטוצי'ס וויהלערייען צו קלאגען? זא שטעהט עס אום דיא בילדונג דער נעאלאגען אין אונגארן! זעלבסט דיא טאדטען ווערדען מעהר פאן דער לידענשאפט אונד ראבעזוכט דער לעבענדען ניכט געשאנט. העטטען בריסטען דיא בעערדיגונג איינער יודישען לייכע פערהינדערט, דא ווערען אללע בלעטטער פאלל פאן „פערפאלגונגען געגען דיא יודען!" נון געבען ערסט דיא יודען זעלבסט איין ביישפיעל פאן ראהען פערפאלגונגען, וויא זיא דען בריסטען גאר ניע איינגעפאללען! וואהרליך! עס זינד דיעס גאר טרויריגע צושטענדע. עס וועהרע צייט, וועגן בעזאננענע יודען, דיא פיר דאס וואהל אונד דיא עהרע דעם יודענטהומס נאך זינן אונד הערץ האבען, דען עווינען שטאבפאללען צענקערייען אונטער דען יודען אונגארנס איין ענדע מאכען ווירדען!

*(ד ע ר ק ו ל ט ו ס - מ י נ י ס ט ע ר — ג ע פ א ט ט ע ר ב י א א י י נ ע ם י ו ד י ש ע ן ל ע ה ר ע ר.) איים מאהאטש ווירד געמעלדעט: דער היעזיגע יודישע לעהרער היינריך שליסנער האט דיעזער טאגע איינען זאהן בעקאמ-

---

מיינען קושטער. — דאס איזט פיר זיא אונד אינס ענטווירדיגענד." —

אמי שטאנד ביא דיעזעם אויפטריטטע אלס ווערע זיא גאנץ פאן זיננען: עס וואר, אלס אב זיא גאר ניכטס מעהר וויסטע, וואס דא אום זיא פארגעהט. — קאניגין עליזאבעטה אבער ווארדע דורך דיעזע שפראכע לעסטערס נאך מעהר גערייצט, זיא טראט יעטצט מיט צארן-פלאממענדען אויגען וויעדער הערפאר אונד שריע: „ניכטסווירדיגער! לאססע יעטצט דיינע אדעלס-געשיכטע, וואמיט דוא מיר מיינער פראגע אויסצוווייכען ווילסט, ביא וויטע — אנטווארטע מיר: איזט דיעס דיין רעכטמעסיג אנגעטרויטעס וויב? זיעהע! וויא דוא וויעדער דיינע פארבע פעראנדערסט! יא, דוא האסט מיך בעטראגען אונד הינטערגאנגען, האסט ניכט נור מיט מיר אלס קאניגין, זאנדערן אויך אלס פיהלענדעם וויב איין שענדליכעס שפיעל געטריעבען; קאניגע זינד לייידער ניע מיט אויפריכטיגען מענשען, זאנדערן מיט בעטריגערן אומגעבען. לוג אונד טרוג זינד איהרע ווארטע, ווענן זיא פאן עדעלמוטה אונד טרייע שפרעכען. הייכעלייא איזט אללעס, וואס זיך פיר אדעל אויסגיבט אום דען טהראן!"

יעטצט ריעפען מעהרערע פאן דען אדעליגען האפלייטען: „געביעטערין! מעססיגעט אייערן צארן!"

„צארן! (ריעף דיא קאניגין) מיין צארן! אלס אב דיא טרייאלאזע וועלט פערדיענטע, דאס מאן איהרעטוועגען צארניג ווערע! פעראכטונג אונד עקעל געביהרען זאלכען מענשען! פעראכטונג פיר אללע, וועלכע טוגענד אונד טרייע הייכלען! עקעל פיר אללע ליעבעס-בעטהייערונגען איינעס מאננעס!" —

ביא דיעזען ווארטען קאם אמי צו זיך אונד וואללטע דיא קאניגין אין איהרער רעדע אונטערברעכען. דיא קאניגין ווענדעטע זיך נון אן דיעזע אונד ריעף: „נערישעס קינד, אויך דיך האט ער בעטראגען! עבען פאר ווענינען מינוטען האט מיר דער מאנן נאך ליעבע געשווארען, אונד וועהרענד זיינע ליפפען צו מיר פאן ליעבע שפראכען, פערריעטה ער דיך: ער איזט איין שורקע, וויא זיא אללע זינד, אונד איך ווערדע אויך פיר דיך אן איהם נאך ראכע איבען."

יעטצט ווענדעטע זיך דיא קאניגין אן דען נעבען איהר שטעהענדען מארשאלל זהרעוסבורי (שפריך: שראסבערי) אונד ריעף: „מילארד שראסבערי! איהר זייד מארשאלל פאן ענגלאנד. זאפארט נעהמעט דיעזען גראפען וועגען האך-פערראטהעס געפאנגען."

דיעזער מארשאלל וואר איין אנפערוואנדטער פאן אננא בולין, נעמליך פאן דער מוטטער דער קאניגין, וועסהאלב ער אם וועניגסטען פירכט פאר דער קאניגין האטטע אונד זיך געגען זיא זא מאנכעס הערויסצונעהמען ערלויבטע. ער קאננטע איהרע לוינען רעכט גוט; ער מאכטע זיך דאהער, אלס אב ער אללי' דאס ניכט פערשטאנדען העטטע, אונד זאגטע אין גאנץ רוהיגעם טאנע: „ווען מיינען אייערע מאיעסטעט? ווען זאלל איך דענן איינענטליך געפאנגען נעהמען?"

„וויר איהר טויב? (ריעף דיא קאניגין אימטער אין גראסערער וואוטה) ווען אנדערס אלס יענען פערריעטהער, דען גראפען פאן לעסטער?"

„בעוואהרע גאטט! (זאגטע שראסבערי) מארגען קאננטעט איהר וויעדער מיך עבענזא געפאנגען נעהמען לאססען, ווייל איך מיך היינטע מיט דער געפאנגען-נאהמע דיעזעס אייערעס גינסטלינגס איבעראיילטע!"

„זא האבע איך דיעזען מענשען, דיעזען לעסטער, עס פארגעהאבען (ריעף דיא קאניגין צעהנע-קנירשענד), דאס זיך זעלבסט מיין מארשאלל אן איהן ניכט העראנוואגט!"

יעטצט וואַרף זיך אמי פאר דער קאניגין ניעדער, אומפאססטע איהרע קניע אונד ריעף: „דער גראף איזט שולדלאז, אללערגנעדיגסטע קאניגין, ער איזט שולדלאז. ניעמאנד קאנן דעם עדלען גראפען פאן לעסטער עטוואס צור לאסט לעגען!"

„וואהנזיניגע נערין! (ריעף דיא קאניגין) אויך דוא ביזט בעטראגען. זאגטעסט דוא ניכט זעלבער, דאס דער גראף לעסטער דיין . . ."

„זאגטע איך דאס? (ריעף אמי) א! ווענן איך דאס טהאט, זא האבע איך שענדליך געלאגען."

„וויב! (שריע דיא קאניגין) דוא האסט געלאגען? נון, זא וויל איך וויססען, ווער דיך היעצו בעוואגען — אדער דוא זאללסט זאפארט מיינען צארן פערשפירען; דער צארן דער קאניגע איזט פלאממענדעס פייער, דאס דיך פערצעהרען אונד פערברעננען ווירד."

אלס דיא קאניגין דיעזע דראהונג געגען אמי אויססשפראך, רעגטע זיך אים גראפען לעסטער זיין בעססערעס געוויססען; ער ערמאננטע זיך אונד זאה איין, וויא זעהר עס איהן ענטווירדיגען ווירדע, ווענן ער דורך דיא זעלבסט-פערלייגנונג זיינעם שוואכען ווייבעס זיך זעלבסט רעטטען, זיא הינגעגען דער ראכע דער קאניגין איבערלאססען ווירדע.

שאן האטטע לעסטער זיין הויפט מיט דער ווירדע איינעס עהרענמאננעס ערהאבען, אום אללעס איינצוגעשטעהען — אלס זיין באזער גייסט ווארני'א הערבייאיילטע. —

(פארטזעטצונג פאלגט.)

דורך נאָך ניכט צו גרונדע געהען!" — דער האנדעלס-פערטראג מיט רומעניען ווארדע היערויף אנגענאממען. — איממעריהין איזט עס שאָן, דאס דער יידישע דעפוטירטע העדר לאסקער ביי בעראטהונג דיעזעס האנדעלס-פערטראגעס דער יודען אין רומעניען זיך ערינגערטע. אלס פאָר לעננער דענן דריא יאהרען דער האנדעלס-פערטראג צווישען אונזערער מאָנארכיע אונד רומעניען צור בעראטהונג געלאנגטע, האבען דיא יידישען דעפוטירטען אים אינגארישען רייכסטאגע קיין וואָרט צו גונסטען איהרער גלויבענסגענאָססען אין רומעניען געשפּראָכען. דיעזע זאגען: וואס קיממערן אונס דיא יודען אין רומעניען? וואס קיממערן אונס דיא יודען אין רוסלאנד? — נון ווער וויססען אבער, דאס זיא זיך לײדער אויך אום דיא יודען אין איהרער אייגענען היימאטה, נעמליך אום דיא יודען אין אונגארן, ניכט קיממערן. קיין איינציגער יידישער דעפוטירטער האט יע פעראנלאססונג גענאָממען, זעלבסט נור איינעם אישטוציי איינמאל רעכט טיכטיג דען קאָפּף צו וואשען! דיא העררען קיממערן זיך עבען נור אום איהרע דעפוטירטען-שטעללען אונד אום איהרען געלד-ביטעל! —

* (ווידער איבער יודען-פערפאָלגונגען.) עס ליעגען היעריבער פאָלגענדע דעפעשען פאָר: וואַרשויא, 15. יוני. אין דען פּראָווינצען פּאָדאָליען אונד וואָלהיניען צייגען זיך נייערדינגס פרעמדע ארבייטער, וועלכע דיא בעפאָלקערונג געגען דיא יודען אויפרייצען. מאן בעפירכטעט פיר דען רוסישען פראָהנלייכנאמסטאג נייע יודען-אויספּלינדערונגען. — קיעוו, 15-טען יוני. היער איזט וואָהל בערייטס איינע רוהע איינגעטרעטען, דאָך דיא יודען-העטצער לאססען נאָך אימער ניכט נאָך, זיא פערברייטען דיא נאַכריכט, דאס דיא יודען אין איהרען געשעפטען דאס מעהל אונד זאָנסטיגע נאהרונגס-מיטטעל מיט גיפט פערמענגט העטטען, אום דיא געזאממטע רוסישע בעפאָלקערונג צו פערגיפטען. אָבגלייך יעדער פערנינפטיגע מענש דיא ליגענהאפטיגקייט דיעזער נאַכריכט וואָהל איינזאה, ליעס דיא בעהאָרדע דעננאָך דיא געשעפטע דער יודען אונטערזוכען, אום דיא בעפאָלקערונג צו בערוהיגען. עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס ניכטס פערדעכטיגעס פאָרגעפונדען וואורדע, דיא בעהאָרדען ליעסען דיעזעס ערגעבניס אָפפענטליך פערקינדען. — לעמבערג, 15. יוני. אין דער אומגעגענד פאָן גאראָדע זינד עס שאנדארמען, וועלכע יודען-פערפאָלגונגען הערבייפיהרען זאָלען. מעהרערע בויערן האבען ביים געריכטליכען פערהאָרע צו פּראָטאָקאָלל געגעבען, דאס זיא פאָן דען זיכערהייטס-וואַכמעננערן צו אויפשטענדען געגען דיא יודען אונד דיא רייכען גוטס-בעזיטצער אויפגעהעצט וואורדען. דיא פּאָלנישען בירגער האבען אונטער דאס פאָלק טויזענדע פאָן געדריקטען אויפרופען פערטהיילען לאססען, וואָרין דאס פאָלק צור רוהע אונד אָרדנונג געמאהנט ווירד. טראָטץ דער וויהלען רוסישער העטצער איזט אין פּאָלען דאָך קיינע יודען-פערפאָלגונג צו בעפירכטען. (זיעהע נאַכטר.)

* (איין קליינער יודען-קראַוואַלל אין באיערן.) אויס מינכען ווירד בעריכטעט: אין אונזערעם בייערישען שטאאטע איזט עס ביזהער דען אנטי-סעמיטען ניכט געלונגען, איינע יודען-פערפאָלגונג הערפאָרצורופען. אונזערע בעפאָלקערונג איזט צו ניכטערן אונד צו געבילדעט, אום זיך צו דעראַרטיגען פערברעכען הינרייסען צו לאססען. אויך דיא רעגיערונג טהאט דאס איהריגע, אום דען אויסברוך פאָן יודען-פערפאָלגונגען צו פערהיטען. לײדער איזט אבער ענדליך אויך אונזער שטאאט דורך איינען קליינען יודען-קראַוואַלל בעשמוטצט וואָרדען. אין דער שטאדט פאַרבהיים זינד נעמליך אם 7-טען דיעזעס אין פריהער מאָרגענשטונדע דעם יידישען קויפמאנע, העררן פראַנקל, דיא פענסטער-לאַדען איינגעשלאגען וואָרדען. אויך אן אנדערען יידישען הייזען בראַך איין ראָהער פּאָבעל פענסטער אונד טהירען איין. אן דען מויערן וואַרען פּלאַקאַטע אנגעקלעבט מיט דען וואָרטען: „פאָרט מיט דען יידישען בלוט-זויגערן!" מאן בעפירכטעטע, דאס עס נאָך צו ווייטערען אויסשרייטונגען קאָממען ווערדע. דיא יידישע בעפאָלקערונג בעפאנד זיך אין אנגסט אונד אויפרעגונג. דאָך האט דיא בעהאָרדע זאָגלייך דיא נאָטהיגען מאַסרעגעלן געטראָפען, דאס זיך דיעזער קראַוואַלל ניכט מעהר ווידערהאָלען קאנן.

* (דיא געלד-זאַממלונגען פיר דיא יודען רוסלאנדס אין בערלין.) אויס דער דייטשען הויפּטשטאדט ווירד געמעלדעט: „אן דער שפּיטצע דעס קאָמיטעס, וועלכעס געלד-זאַממלונגען פיר דיא אונגליקליכען רוסישען יודען פעראנשטאלטען זאָלל, שטעהט דער בירגערמייסטער פאָרקענבעק, וועלכער צור קאַטהאָלישען רעליגיאָן געהאָרט. אויסער איהם זינד אויך צוויא עוואַנגעלישע גייסטליכע, דיא העררען דר' טהאָמאס אונד דר' [illegible] אין דיעזעם קאָמיטע טהעטיג. דיא אוניווערזיטעטס-פּראָפעססאָרען האָפמאנן אונד ריקערט, ביידע אייפריגע קאַטהאָליקען, ענטפאַלטען עבענפאַללס איינע זעהר לאָבענסווערטהע טהעטיגקייט, אום פיר דיא רוסישען יודען איינע מעגליכסט אויסגיעביגע אונטערשטיטצונג הערבייצושאפפען צו קאָננען. דאס קאָמיטע בעניטצטע דיא ערסטע זיטצונג אויך דאצו, איהרע פערדאממונג געגען דיא וויהלערייען דער דייטשען אנטי-סעמיטען אויסצושפּרעכען, וועלכע אייגענטליך אויך אן דעם אויסברוכע דער יודען-פערפאָלגונגען אין רוסלאנד שולד האבען!" — עס איזט געוויס ערפרייליך, דאס הערפאָרראַגענדע מעננער קאַטהאָלישען אונד עוואַנגעלישען גלויבענס זאָלכען אייפער פיר דיא רוסישען יודען ענטוויקלען. דאפיר אבער האבען זיא הערפאָרראַגענדע יודען אין פּעסט ערסט פאָר קורצעם אין איינער פערזאממלונג דען זאטץ אויסגעשפּראָכען: „וואס קיממערן אונס דיא יודען אין רוסלאנד?" דיעזע העררען זאָללטען זיך דאָך ווענינגסטענס פאָר דען געבילדעטען כריסטען שעמען, מיט דענען זיא יא גאר זאָ גערן אומגעהען!

* (פירסט ביסמארק אונד דער געוועזענע רייכסטאגס-פרעזידענט סימסאָן.) איין בערלינער בלאטט שרייבט: דיעזער טאגע האט זיך פירסט ביסמארק איבער דען געוועזענען פרעזידענטען דעס דייטשען רייכסטאגעס, העררן פ' סימסאָן, זעהר גינסטיג אויסגעשפּראָכען. ער בעהויפּטעט, דאס ניעמאנד דיא פערהאנדלונגען דעס פּארלאמענטס זאָ טאקטפאָלל צו לייטען פערשטעהט, אלס עבען דיעזער געוואַנדטע פרעזידענט. מערקווירדיגערווייזע האט זיך אויך העדר טרייטשקע גלייך דאראויף אין גלייכעם זיננע געאייסערט. עס וואר נעמליך דיא רעדע פאָם פּארלאמענטע אין ערפורט. דא זאגטע טרייטשקע: „יא, דאס פּארלאמענט פאָן ערפורט האטטע דעסהאלב זיינערצייט איינען זאָלך' גינסטיגען ערפאָלג, וויל עס אונטער דער לייטונג דעס העררן פ' סימסאָן שטאנד, דעם בעסטען פרעזידענטען, דען דייטשלאנד יע געזעהען!" — נון איזט עס אינטערעססאנט צו ערפאהרען, דאס פירסט ביסמארק איינסט גאנץ אנדערער מיינונג וואר. אים פּארלאמענטע צו ערפורט וואר נעמליך העדר פ' סימסאָן פרעזידענט. ביסמארק יעדאָך, דער דאמאלס קיין גראף אונד קיין פירסט, זאָנדערן איינפאכער דעפוטירטער וואר, ווארדע צום שריפטפיהרער געוועהלט. דא ריעף ביסמארק שפּאָטטיש אויס: „דאס העטטען מיינע עלטערן זיך דאָך ניכט טרוימען לאססען קאָננען, דאס איך איינסט שרייבער איינעם יודען ווערדען זאָללטע!" — ער וואָללטע היעמיט אנשפּיעלען, דאס דער פרעזידענט סימסאָן פאָן [illegible] עלטערן אבשטאממטע. איינסט געריעטה ביסמארק מיט דעם צווייטען שריפט-פיהרער אין איינען העפטיגען שטרייט, וואָדורך אים פּארלאמענטע איין שקאנדאל ענטשטאנד. דער פרעזידענט סימסאָן וויעז דיא צאנקענדען העררען מיט דען וואָרטען צור רעכט: „איך ביטטע זיא, מיינע העררען, דורך איהר פאָלטערנדעס געצענקע דען אנשטאנד ניכט צו פערלעטצען!" היעריבער געריעטה ביסמארק אין צאָרן אונד זאגטע: „זיא,

---

פאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(129-טע פאָרטזעטצונג.)

דאס טאָדטענבלאססע געזיכט דעס גראפען לעסטער זאגטע דער קאָניגין גענוג אונד פיעל. — „לעסטער! (שריע יעטצט עליזאבעטה) קאָננטע איך דענקען, דאס דוא דיין שפּיעל מיט מיר געטריעבען? מיט מיר, דיינער קאָניגין? מיט מיר? דיינער פערטרויענספאָללען? — ביי אללעם, וואס הייליג איזט, פאַלשער מאנן! דיין קאָפּף ווערע אין עבען זאָ גראָסער געפאהר, וויא דער דיינעס פאטערס." (וויא וויר נעמליך אין דער 42-טען פאָרטזעטצונג בעריכטעטען, ווארדע דער הערצאָג פאָן נאָרטהומבערלאנד, דער פאטער דעס גראפען לעסטער, הינגעריכטעט.)

וויא אללע פאָם האָהען אדעל אין ענגלאנד, וואר אויך גראף לעסטער שטאָלץ אויף זיינע „האָהע אבשטאממונג". זיין אדעל וואר ביי איהם דער הייקליגסטע פונקט, דען מאן מיט ראָהער האנד ניכט בעריהרען דורפטע. העטטע נון דיא יעטצט אין צאָרן אונד אין וואוטה געראטהענע קאָניגין דען שטאָלץ דעס גראפען לעסטערס ניכט פערלעטצט, זאָ ווערע דיעזער ביי זאָלך שרעקליכער איבעראשונג אָהנמעכטיג וויא איין שוואכעס וויב געוואָרדען; אבער עבען דיעזע פערלעטצונג זיינעס „אהנען-שטאָלצעס" בראַכטע איהן צום בעוואוסטזיין זיינעס פערזענליכען אדעלס. — לאנגזאם ערהאָב ער זיין געזיכט, וועלכעס פאָן שטייטענדען געמיטהס-בעוועגונגען געראָטהעט וואר — אונד ערווידערטע: „נאָך אונזערער קאָנסטיטוציאָן, נאָך דען געזעטצען ענגלאנדס, העננט דער קאָפּף איינעס אדעליגען ניכט פאָן דער לוינע איינער קאָניגין אב. נור איין קאָללעגיאום פאָן מעהרערען האָך-אדעליגען ריכטערן קאנן איבער מיך ריכטען אונד מיך פערורטהיילען. מיין קאָפּף קאנן נור אויף דען אורטהיילס-שפּרוך דעס אדעליגען ריכטער-קאָללעגיאומס פאללען. פאָר דיעזען ריכטערן וויל איך מיך פערטהיידיגען אונד ניכט פאָר איינער קאָניגין, דיא מיינע טרייען דיענסטע אויף איינע זאָלכע ווייזע פערגעלטען וויל."

דיעזע שטאָלצע שפּראַכע האט נון דען צאָרן אונד דיא שרעקליכע אויפרעגונג דער קאָניגין נאָך מעהר געריצט, וויא איינע וויטהענדע שריע עליזאבעטה: „וואס? מאן טראָטצט אונס; האבט איהר מיך עטווא צו דעם צוועקע אויף אייער שלאָס געלאדען, אום מיך, אייערען גאסט, צו דעמיטהיגען אודער פיעללייכט גאר צו ענטטהראָנען? — דוא פיהרסט דיא שפּראַכע איינעס רעבעללען, איינעס רעוואָלוציאָנערען . . ."

מיט דיעזען וואָרטען העטצטע זיך דיא קאָניגין זעלבער אין איינע זאָלכע וואוטה היניין, דאס זיא מיט איהרער האנד נאָך דעם קאָפּפע דעס גראפען לעסטער שלוג, וואָביי דיעזעם דער הוט הינונטערפיעל.

היערויף ענטשטאנד איין שרייא דעס ענטזעטצענס. — גראף לעסטער קאם גאנץ אויסער פאססונג, וויא איין וואהנזיניגער צאָג ער זיין שווערט אויס דער שיידע, אום עס געגען דיא קאָניגין צו ריכטען —. שנעלל צאָגען אויך אללע איבריגען האָפלייטע איהרע שווערטער, אום דיא קאָניגין פאָר דער וואוטה לעסטערס צו שיטצען. — דיא קאָניגין זעלבער זאה איין, דאס זיא זיך אין איהרער וואוטה געגען איינען זאָ האָהען אדעליגען צו ווייט פערגעססען — זיא וואר דאהער פאָר לעסטער איינינע שריטטע צוריקגעוויכען.

גראף לעסטער שלוג זיך נון אין זיינער אויסעראָרדענטליכען אויפרעגונג מיט דער האנד אן דיא שטירנע, אלס וואָללטע ער דא זיינע רוהיגען געדאנקען צוריקרופען, דאנן ריעף ער: „אללמעכטיגער גאָטט, גיב מיר פאססונג!" (יעטצט ווענדעטע ער זיך אן דיא איבריגען האָפלייטע, וועלכע איהרע שווערטער געצאָגען, אונד ריעף איהנען צו:) „אום גאָטטעס וויללען, שטעקט אייערע שווערטער איין! דיעזע בלאנקען מעססער קאָננטען מיך נאָך מעהר רייצען — אונד איך בריכטע פאססונג; זעהעט איהר אדעליגען ענגלאנדס, וויא איהר דא שטעהעט אונד ניכט מערקעט, דאס קאָניגין עליזאבעטה אין מיר אייך אללע, דען גאנצען אדעל ענגלאנדס, אויף דאס טיעפסטע בעליידיגטע; וועהע דעם אדעל ענגלאנדס, דאס ער פיר זאָלכע שמאך דעס עדעלמאננעס זיין שווערט ערהעבט! — שטעקט אייערע שווערטער איין, זעלבסט אין מיינער האָכסטען וואוטה בעזיטצע איך נאָך זאָ פיעל פאססונג, אום דיא מאַיעסטעט ניכט צו פערלעטצען, זאָ וויא זיא מיך פערלעטצט! אויך צור וואוטה געריצט, פערעהרע איך אונזערע קאָניגס-קראָנע אונד ווערדע מיין שווערט געגען איין אונבעוואפּפנעטעס וויב, געגען אונזערע קאָניגין, ניכט ריכטען — אבער דיא שמאך, דיא איך יעטצט ערליטטען, קאנן אונד דארף איך ניע פערגעססען! ווערע מיר דיעזע בעליידיגונג ביי האָפע אין לאָנדאָן צוגעפיגט וואָרדען, מיינע ראַכע ווערע ניכט אויסגעבליעבען. אבער היער וויל איך דאס גאסטרעכט ניכט פערלעטצען. זאָ טרייבט דיא קאָניגין פאָן ענגלאנד מיט אונס אדעליגען איהר לוינענהאפטעס שפּיעל. הייטע איבערהייפט זיא אונס מיט דער האָכסטען גונסט אונד מאָרגען שלאָגט זיא אונס אינס געזיכט וויא איינעם גע-